GARILLA
4
Larunbata
Bilbao, 1936

Euzkadi

ARPIDE-SANEURIJA

Bilbao'kua	9,00	iřko.	iru ilez
Bilbao'atazkua ...	11,25	"	"
Idazki-Iiunmena ...	62,00	"	urtez
Atzeřijetakuak ...	112,50	"	"

Beldayen itunduba

XXIV urtia | Idazkolea ta Banakolea: Correo, 17,1.° | 234 Idazkutxa | 17.810 Urrutizkiña | 7.339 zenbakija

Gayak

MIRENDAŘAK

Gauř, Oñate'n, goterki onetako mirendař gixonen batzařa ixango da.

Eta gařantzi aundiko batzař ořetara eldu gura daben gustijei jakin-azoten yakena, auxe da: Oñate'rako asmoz urtengo diran belbilak, aundi ta txiki, gauř goxeko bederatziretarako, gusti-gustijak Elořio'n aurkitu biař dirala, Bizkai'ko uri polit ořetatik ordu baten urten eta bata-bestiaren jařai leřo baten Oñate'ratu dařezentzat.

Elořio'n batera urten, eta bata-bestiaren jařai Gipuzkoa'rantz igituko diran belbil-eřezkadeak egingo daben leřo luzia, ikuskaři artezijen ařtian artezijenetariko bat ixango da.

Eta euretan Arantzazu'ko Ama Neskutza aguřtuten juango diran mirendař gixonak, bařiz, begiratzen dautsen gustijen eredu ageřtuko dira, gauř, txeřenaren irakatsijak nagusi diran aldijon, Miren Neskutza'ri donoki-usain apuř bat eruatia, txalogařija da-ta.

Zuaze, ba, ta gixařtian sořtu dan uleřtu-eziñau gure ařtetik ayenatu dedintzat, Ama Eřukitsubari, otoi-egin barik, ez ařen etoři.

Euzkadi-aldezko otoi batzuk be zuzendu, gure abeři gaxo au be, ba, gixonen zinismenik eza ta egirik uleřtu eziña bide dirala, otso gosetijen erdijan aurkitzen dan artzain bako bildots bakunaren antzian aurkitzen da-ta.

Zuben otoyak bijotzetiko otoyak ba-dira, ta egijaren aldez zintzoki egiñak ixan, Arantzazu'ko Ama Neskutza'ren eskařa be zubekin ixango da, ta egi-bidez dasketsezubena jaditxi be eřez egingo dozube.

Zuben gauřko bidezkundia jolas-txangua ezta, Miren-mařasunak eragiřen dautzuben ikeřtaldija baño.

Eta egija aldeztuteko mařasun-bidez eskatzen dana, mařasunařen Josu'ren Ama egin zan Miren Neskutza'k bein be eztau ukatuten.

Beraz, ez ařen aiztu gixařtian sořtu dan egija uleřtu eziñaz, ezta otso gosetijen erdijan aurkitzen dan gure abeřijaz be.

¡ENTZUN, ABEŘTZALE!

Ila onen 12'gařenan bai dakixu nora juan. Somořosto Euzkadi'ren soin-zatija dala, goguan ixan egixu, ta eři ořetan bixi diran biztanliak anayak dozuzla be.

Somořosto, zoritxařez, atzeři-antza uneraño sařtuta daukan eřija da. Miatzakaz-eta aberatsa ixan zanian, miatz-usañak atzeřitař asko bertaratu ebazan, ba. Orain, bařiz, beste aldi batzubetan miatzez eta euzko-gogoz be aberatsa ixan zan Somořosto, era gustijetara txirotuta aurkitzen da: miatzik barik, eta euzko-gogua galduta.

Judas Iskariote'k 30 txindigařik bere Jauna saldu eban antzian, Judas-kideko euzkotař batzuk miaz-ordez saldu ixan eben abeři-gogua, bařiro erosi biařian aurkitzen garala be, bein be aiztu biař etxakun egin biař aztuna da, irakuřle.

Beraz, garila'n 12'gařenian, Somořosto'ko Musketa eřira eldu barik etzařezala gelditu, gure ikeřtaldija areintzat, odol barik gelditu dan gexuari odol garden osasuntsuba zanetaratutia lez da-ta.

Beraz, ¡entzun, abeřtzale, entzun...!

BEGOÑA'N

Begoña'ko karmeldař lekaide aguřgařijen txadonan, eurena ta geuria dan Karmel'go Ama Neskutza'ren ila onetan, eleiz-jai edeřak ixango dira.

Goxeko sei ta erdijetako jaupea, Karmel'go Ama'ren opa-mayan ixango da, ta ila onek dirauan ařte gustijan ixan be.

Larunbatetan, bařiz, jaupa abestubaren jařayan ixango dira Miren-aintzazko iñarkunak.

Eta urtero egiřen dan bederatziuřena, ila onen 7'an asiko da Bederatziuřen au, goxeko bostetako jaupan asita, bederatziretako jauparaño, jaupa gustijetan egingo da.

Seiretako jaupan, urte gustijetako ořureari jařaiřubaz, euzkerazko itzaldi ta gusti ixango da.

Euzkerazko itzalditxubak zuzenduko dabezana nor ixango dan, ondiño eztauskube esan.

Lengo urtietan zuzenduten euskuzana ezta ixango bereñepein, txonizlari begiko a, Markina'ra eruan euskubela, jakiñian gagoz-eta.

Martin Abea, emen be maře ixan gendun, ba...

Markiñařak, baña, eurak biař ebela esan eben, eta areik bai eruan be. Eta ixilian eruan be, aldi luzetxuba igazi ixan zan ařte, norantz egin ixan eban be ezkeban jakin-eta. Aguř esateko zoririk be ezeuskun emon...

Ganeko egunetan, Karmel'go mendirantz zuzenduten diran aldapak-gora egiñaz karmeldařen txadonaratuten diranak, Martin Abea'ren utsunia, arin uařtuko dabe.

Biřařtian, baña, gu, aurtengo bederatziuřen, itzaldi ta euzkel-abestijak entzuten juateko, gertau gadixan, gertau.

Ila onen 7'an asiko dala esan dogu, eta goxeko seiretakua, euzkeraz ixango dala: bederatziuřena euzkeraz, euzkeraz txonitza, ta abestijak be bai.

¡Edeřto!

Ibon

Errijetatik

ELGOIBAR

Igezi zan igandian, Azkoiti'ko Martitxa baleran izan ziran euzko-jaietan emendik abeřtzale-talde edeřa izan zan, eta pozik itxuli ziran etxera ango jai edeřak ikusita. ¡Jařaitu auřera mutilak bide oředi!

—Soraluze urian Jauna'ren besoetan ilda Etxebeřia Osoro'tař Arkade, 31 urteko emengo alabatxo on-ona (G. B.). Asteařtian bere gorputz-ila onera ekaři zuten ilobi sendikua emendute ta. Bere anai apaiz gaste eta gure lagun maite-maitia dan Augustin nere aguřik tamaltxubena. Eta zuk, irakuřle, otoiz uritař ařeba onaren anima aldez.

—Rodriguez ta Astigařaga'tař Imanol zanaren sendiarentzako laguntasuna izan deian, igezi dan larunbat gaubian, Azoka eparantzan Orfeon Lagun-Onak antolatuta antzerki jai aldi bat izan du zan. Guztiz atsegindu zan Sorondo'tař Sabin'aren bakař izketa. Uriko ozteak oso ongi erantzun du.

—Lengo igandian Arantzazu'n izan ziran emengo Miren alabak, ain ibilaldi edeřa eta jai Jaungoizkořa ikusita, pozik etxeratu ziran.

—Il onen 5'an Luistařak izango dute Arantzazura bidesgundia, eta emendik talde edeřa juateko asmotan dira.

—Astařtian emen izan ziran Ondařoa'ko ezpatadantzari-talde bat, kalez-kale zaragi-dantza dantzatu zuten. Diru bilketa ařantzalientzat egin zutela zioten.

—Gaxorik agertzen dira Ondaře'tař Luki, Aranburu'tař Karla eta Garate'tař Aguřtzane neskatilia.

—Igandian emen izan zan Atriztain'dař Justa Irun'go Banco Guipuzkoano'ko zuzendaria.

—Tolosa'n egun batzuk igarota etxeratu da Irusta'tař Miren neskatila polita.

—Igezi zan igandian, Donostiratu ziran Udal'eko batzorde au: Balentzategi alkatia. Antzola, Loyola ta Iriondo ziñegotziak, Peziña idazkaria eta Ařilaga'tař Andoni sendagilia. Aldun batzukin itz egin ei zuten emengo Deun Eřoka eta Deun Kepa baleretako bide zabalen gain. Izpař onak ekaři omen dituzte. Pozten gera beař beařekuak diralako bide ořek.

—Espartza donostiařak ařtu omendu Deba ibaiaren ezkeřeko aldetik dijuan bide-zabal beřia. Laizteř aziko dalata gaude ainbat langilientzat biařa izango da denbora aldi baterako.

—Abeřtzaliak antolatu daukaten Sukařieta'rako ibilaldirako azkok eman dituzte beren izen abizenak, eta poliki poliki dirua auřeratutzen ari dira bertaratzeko. Baña diote ondikan abeřtzale asko arkitzen dala itz eman gabe eta asmotan arkitzen danak eman liteke azkař-azkař gero damu izan gabe.

Aixerixa

MUXIKA

AZTERKETAK. — Muxika (Ariatza)'ko auzo-ikastoletako azterketak, atzo, bagila 30'gařen goxeko 9'etan asita egin ziran, Arana'tař Pilare gure eřitař andereño azkařa eta Arnaitz'tař Amado, Bizkai-Aldundiko azterkari argijak azteřle ziralarik.

Ikastola bijetako umiak, bakotxa bere mařatan, azteřlien iřaunei edeřto erantzunaz, idazte, irakuřte, zenbatza, edesti ta abař, erakutsi eben trebetasunagaz, azteřliak be, poz-pozik juan ziran Azteřketa oneik bide dirala, argi ikusten dogu, ba, Ariatza'ko auzo-ikastoletako irakasle diran, Goitisolo'tař Andone eta Zufiauře'tař Gergore, andereño-andera, azkařak baxen zintzuak, irakasle onenetarikuak dirala. Ganera, ama-alabarik kuřunenak bai-liran lez, alkařekin beti mařekiro ibilten dirala ikustia, irakaspide edeřa... umiei eta... alkař maře ixaten irakasteko be. Andone eta Gergore irakasle-ereduak, ařtu egixuez, ba, ariatzatařen eskař-zorijonak.

Irakaslien lanak
Zintzo diranian...
Goi-argiz sařtzen dira
Ume-zentzunian.

Jakintza zintzo-bidez
Umiak gixondu...
Gixon jakintzadunak
Eřijak zuzendu...

Zuzentzadun eřijan
Gixadi osuak...
Eřez dagi bixitza
Zorun-zoruntsu bat.

Zori on au len bait len
Geuganatu dedin,
Irakasle zintzuak...
Bioguz Euzkadi'n.

JAYOTZAK. — Ařibaltzaga'tař Ander eta Pirmiñe senař-emaztiak ixan daben alabatxu jayopařijari ugutzaldijan Miren Josune euzkel-ixen begikua ezaři dautse.

Urkiaga'tař Domeka eta Jayo'tař Andone senař-emaztien semetxuari, Jabieř.

Azpiazu'tař Nikola eta bere emazte Eřose'ren alabatxuari Garbiñe. Sardui'tař Gotzon eta bere emazte Julene'k be alabatxu bategaz geitu dabe euren sendija. Ata-amabitxijak Bilbao'tař Jon eta Genare, nebařebak ixan ziran. Zorijonak danori.

DABILTZANAK. — Uruburu'tař Jon jeltzale gaste azkařa itxasontzitik etořita opoř-alditxua guraso ta anai-ařeban onduan igaroteko asmoz emen aurkitzen da; Inzuntza'tař Joseba Gotzon gudaritzatik 40'egunerako baimenaz etořita. Ondo etořija geure auzokide ta jeltzale zintzuoi.

IZPAR BALTZA.—Martiřegi'tař Toma, Gorozika'ko "Evarte" basetxe etxaguna ta geure abeřkide zintzua zana, gexo luze baten ondoren Jainkuaren besoetan il zan Elexakuak eta Doipuru-onespena ařtuta. Goyan bego.

Bere alargun, seme-alaba anai-ařeba eta enparau senide gustijei tamalkide gyakez eta ildakoen gogo aldez otoi egin daigun geuk be gero nok egin ixan dagiguntzat.

E.'tař K.

Autu-mautuka

EUZKERALBENAK...

Gipuzkoa'ko kestoriak eztagoz lotan Cervantes eta Lope de Vega'ren idazlanak euzkerara gura leukiez. Asmo bikaña! Lan ořeik ondo etořiko yakuz... Baña "Orixe"ren poema argitaldu biař-ixan zanian, Aldunetxeko kutxak utsik egozan.

Kestorak, ixan be, kanpotařai begira egoteko sortubak dira. Langiliak, maxubak, idazlanak... Etxeko lapikokua, ostera, kanpoko txuletak baña gozuagua ixan oi-da!

UR-ESKE

Madrid'eko auzune askotako biztanliak ur-eske dagoz. Arpegija ikuzteko ez-eze edateko, be, eztauke! Izpařingijetan ainbeste karta ikustian, erantzun dautsegu: "Gil Robles eta Ceda'kuak auteskunde auřietan, bitxabalak eta ura eskeři eutzubezanian, zegaitik autařkijak ezeutsezan emon? Bizkai-aldian autařki asko euki ebezan... eta iru ilebetean uretan bixi-ixan gara. Zeruko eurijen giltzak Gil Robles'en eskubetan dagoz."

ZEGAITIK EZ ERANTZUN

"Nafařete" deritxon batek euzkereari buruz tentelkeri batzu idatzi dauz. Zegařik eztautsezu erantzuten, ba?, norbařek itaundu dausku. Eta mařekiro erantzun dautsogu:

—Sei ilebeteko umetxubak "lova" egiten daunian, ezer erantzuten dautsozu?

—Ez, ba. Gaxuak eztaki zer egin daun.

—"Nafařete"ren idazlanak be erantzun geyagorik eztabe merezi. Geyen-geyen eperdiko bat, uřenguan obia ixan dedin...

OLAKORIK!

Ingalateřa'ko jakintsu batek zer esan daun eztakixube? Ai ene bada-ta! Gixon eta emakume gustijak buru-soil, agin-barik eta belaři - barik geratuko ei -dira.

—Ezta ixango?

—Izpařingi batean ageřtu dira itzok.

—Galdubak gara, beraz.

—Ez ořen besteko. Gixon eta emakume itsuzijak 3.064 urte bařu bixi-ixango dira.

Etořkixun edeřa Herbert Parker jaunak erakusten emon dauskuna. Adařa joterik edo "ulia ařtzerik" ezta ixango...

CID BAŘIJA...

España'n gixon bat biař ei-zan. Antziñako Cid Campeador lakoxia. Eta gaztelařak edozer lořtu daroien ezkero, Cid bat jaritsi dabe. Lugin - alderdikoen buru daun jaun onek milagro bařijak egingo ei-dauz.

Cid'aren itzaldi gorengua aipatuten egozan emakume batzuk eta euretariko batek esan eban:

—Antziñako Cid ber-bera dala, ziñistuko dot, gauř dendatik ekaři dodazan garbantsubak libra bana eukiko dabenian...

Beraz Cid Campeador bařirik eukitia nekeza ixango dalakuan gara.

¿Qué puc fer per ma estimada?

Bein baño geyagotan gertatu izan zait. Abeřiyaren alde ezer egiřen ez'tun gazte bateri abeřtzalia al'dan galdetu, ta berak bayetz erantzun.

—¿Ni abeřtzalia al'naizen? Oř zalapartaka dabiltzan asko baño zintzuagua izan ere.

—Ezer ez'tek, ba, egiřen.

—¿Zer egiřia nai dek, bada? E'nauk izlaritako eta idazletarako jayo. Baña gudara juan biařa ba'litzake, ikusiko ukek...

Eta ořekin naikua dulakuan, oso patxaran gelditzen da.

Ořelakoekin itz-egin ondoren, Verdaguer'en "Don Jaume en Sant Jeroni" oleřkiya gogoratzen zait.

Per veurer bé Catalunya Jaume primer d'Aragó pujá'l cim de Sant Jeroni, a l'hora en qué surt el sol...	Catalunya ongi ikusteko Aragoi'ko lenengo Jakoba Sant-Jeroni'ko tontořera igo da eguzkiya irtetzen dan garayan...

Mendi-tontořetik Catalunya osua ikusten du, ta bere eři, ibai, ta mendiyak bere izenez deitzen diřu.

¡que gran li sembla i que hermosa l'estimada del seu cor!	¡bai aundi ta edeřa deritzayola bere biyotzaren kutuna!

Bere edeřtasunak zenbatu ondoren:

Tot mirant a Catalunya s'ha sentit robar el cor: —¿Què puc fer ma estimada? —va dient tot amorós—, si del cel vol una estrella des d'ací l'abasto jo.	Catalunya'ri begira dagola biyotza ostu diyotela ezagutu du: —¿Zer egin nezake nere kutunarentzat? —diyo, mařetasunez betet— zeruko izař bat nai ba'luke ementxetik jetxiko niyoke.

Len ařatu dedan abeřtzaliak ere ořelako gauza aundiyak egingo liřuzke, berak diyonez. Baña ¿egunero Abeřiyaren alde piřin bat egin? ¿Abeřiyak zer auřeratuko du, bada, nere eguneroko lan piřin ořekin?

Jařai dagiyogun oleřkariyari. Begira Catalunya'k zer erantzuten dun:

—No vol del cel una estrella —una veu dolça respon—, la més bella que hi haria si li és posada al front. Tórna-li dues germanes que prengué'l moro traidor...	—Ez'tu zeruko izařik nai —abots ezti batek erantzuten du—, an zegonetan edeřena kopetian jaři zayo. (Montserrat'eko Ama Neskutza) Itzuli egizkiyozu bi aizpak, mairu etoyak kendu zizkanak...

Ori entzunez, eřege jaunak Mallorca aldera itzuli diřu begiyak, eta an ikusten du, uso bat bezela ikusi ere,

nadant entre cel i aigua, vestida d'un raig de sol; a València no l'ovira, més ovira sos turons...	zeru ta uraren ařtian igeri, eguzki-izpi batez jantzita; Valencia ez'tu ikusten, baña bere dořiak bai...

Aragoi'ko eřegiak ikusi diřu Catalunya'ren bi aizpak, mairuben menpian daudenak. Eta ikusi ondoren

Se n'arrenca de l'espasa i aixeca sa veu de tro: —¿Germanes de Catalunya? ¿encara porteu el jou? Rei moro que les tens preses jo't vull veure a mos genolls	Ezpata ařtuta bere trumoi-abotsez onela diyo: —¿Catalunya'ren aizpak izan eta oraindik uztařiyarekin? Menpian dauzkaken mairu-eřegia, nere auřian belauniko ikusi nai aut.

Ori esanda, baselizara dijua.

—A rescatar les captives, María, guieu-me vós...	—Lotuta daudenak askatzeko, Miren, bidia erakutsi egidazu...

¡Ta askatu ziřuban, bai orixe!...

Guk ere orixe egin biař genduke: Goikua'ren laguntza eskatuta, atzeři-zale diran ořenbeste gure anai, abeřtzaletu. Oraindik egin lezakegun. Abeři-aldezko lanik edeřena, gure anayak Ama'ri itzultzia bai'ta.

Ez'tezala, bada, iñork esan:

—Abeřtzalia naiz, baña Abeřiya'ren alde zer egin ez'takit.

Edozein abeřtzaleren lenengo eginbiařa, abeřtzale beřiyak egiřia da.

Ara Abeřiya'ren abotsa; begira zer erantzuten diyon "¿Abeři-alde zer egin nezake?" galdetzen diyonari: "Torna-li dues germanes..."

—Itzuli-egizkiyotzu bere semiak!

BASATI

Euzko erri-jakintza

Ona emen lengo egun baten, neure lagun batzukaz mendi-ziař egurastuten niñoala batu nebazan esakun eta bertzotxu zařak. Dabilenak beti pilatu... Ořtik itaun, eta emetik itaun, aletxu batzuk ixan da-be, zegozer beti batu...

ESAKUN ZAŘAK

Nun eguzkije, an argi.

Axiaren putzera ez igitu, gauza onian ez aldatu.

Gorpuzti, egun andi, zeru-luřian jai-andi.

Al-bada egin, eta ezin ba-da alegin.

Esku bijakaz ezkondu...? Ori ezta biximodu.

Lanik neketsuena be, apuř baten gozo.

Miñik gozuena, norberak egiña.

Borondate ona, baña eskua uři.

Ogiz ase naiz artoz ase, asia ase.

Zugatzik edeřena igaliz betia.

Ařu gura eztabenai, itz bat eta bera naiko.

Bijotzik garbijena, neskarik edeřena.

Orbelak be bere zarata...

DANTZA-ABESTIJAK

Aurten etoři dira
ordena bařijak,
ezkondu dařezala
neskazař gustijak.
Ezkontzen ezpadira
datořen ilian
eřematera duaz
uřengo urtian.

Maritxu Petroliña
Etxebařikue,
jango neuke talue
zuk egiñikue.

Gaztia nintzanian
oin amař urtetan
baneban ezkongeya
¡bai bařabanetan!

Bata gazte polita
bestia mutil-zař,
edeřto bixiteko
komerentzija lař.

Mutiltxu txanbeliñak
bentaja bi ditu,
plazan edeř ta galant
etxian iřitu.

Edeřa banidosla
galanta bada nagije
baltz igeřak gusturik e
argalak ilun begije,

Maritxu Katališa
entzun egidazu
ugeřa ta koipie
ugeri daukazu.

Dantzan ariña eta
brizkan be zolija
biařian ostera
alpeř ta nagija.

Zu lako neskatila
alpeř-takiřija
mutil kokoluentzat
nobija zolija.

Igaz igazkue ta
aurten aurtengua
ez az i ezkonduko
ganorabakua.

Tristerik nago tristerik
eztaukat alegrentzirik
bosteun urteko agure bat
oyan daukat neuk gexorik.
Olo bat il-dautzat baña
eztauka mejorijarik,
beste bat ilgo neuskijo
sekula jagiko ezpalitz.

MAÑARIKO

Egun batzuk Araba'n

Uřen igaro diran Kepa Deuna'ren jayak geure eskutik ařtuta Araba'ko eřitxu-batzuk ikeřtu biař doguzala-ta Araba'ratu gintzazan.

Bikaña da ixan be, aldijonetan Euzkadi geure Abeřija'ren eřkirik nekazaritsubenataikua dan Araba. Gustiz edeřa auřkituten da beren aurtengo "cosecha" (1), gari, olo, baba, luř-zagař eta abař, baña ezin gindake beste ořen beste esan euzko-abeřtzaletasunatzaz. Gustiz atzera dago abeřtzaletasuna, geuk egunokaz ikeřtu doguzan eřijetan: Manzanos, Estabilo, Armiñon, Antezana, Lekiñana ta abař.

Eztau ezetariko auřerakuntzerik egin abeřtzaletasunak ez euzkotasunak. Ezta gauza eřaza esan dogun eři ořetan euzko-abeřtzale bat idoro edo auřkitutia.

Ořatiño, Oka'ko Leriñana'n, bat idoro geban, Salabařieta'tař Marka e[...] onetan urte beterik onuntza auřkiřute[...] dan jaupari gastia. Euzkeldun jatoř[...] Orio (Gipuzkoa)'kua semez, eta esa[...] leuskubenez abeřtzale zintzua. Pozik e[...] tutu geuntson jaupari aguřgaři on[...] bostekua, besterik ezertarako aldiri[...] ixan ezpagenduban be.

Badauko Salabařieta abeřkide mařia[...] Euzkadi-aldez non lan-egin. Eta zerba[...] lořtu leikela-ta gagoz zegařik ze, best[...] ezer baño len, arabařak dirala, eure[...] tariko askok esaten dabe, ta bera[...] maře dabela Araba. Ta eztira gitxi eu[...] kotařak dirala esaten dabenak be ba[...] ña, eztakije abeřtzaletasuna zerdan be[...]

Ba - daukagu oraindiño abeřtzaleok[...] Euzkadi geure abeřija pizkat ezagutze[...] dogun gustijok nora zuzendu abeř-ma[...] tasuna erakutsiten.

Zenbat obeto eta onurakořago ixan[...] go litzaken, geure abeřijarentzat. Eu[...] ko-Batzokijak eta abeřtzaliak, eure[...] bařutatik, gertuten dařubezan txang[...] gustijak, oindiño abeřtzaletasuna ez[...] gutzen eztan Euzkadi'ko luř-aldietar[...] zuzenduko ba-litzakiez. Badakigu, n[...] ketsuaguak eta biař-bada, atsegintasu[...] gitxijagokuak ixango litzakezana baña[...] ori-ta gusti, be, ezetelitzake ixango po[...] tasuna benetako abeřtzale batentza[...] Euzkadi abeřitzat ezautsen eztaben b[...] ronen seme bateri euzko-abeřtzaletasu[...] na bijotzeratuaz, bere benetako abe[...] -aldezle bat geyago sořtu dabela jaki[...] tia? Bayetz uste dogu, abeřtzale gus[...] tijon naye dalako, geure euzko-odole[...] anai gustijak, abeřtzaletutia.

Ořegařik ba, erdun gařezan, eure[...] benetako abeřija ezagututen eztabe[...] euzko - semiakana, esanagaz, "euzk[...] -semia, zeure abeři benetakua ezta e[...] España ez Parantze, Euzkadi baño", [...] abař.

BASAKIÑA

Abere Dontsuak -Bostgarren Gaua

ASTOA

(Jařaipena)

Ařañak egaz yoazanean
eta basoak ibili;
iretařgia, zaurituta lez,
egoala odolez goří:
onelakoxe uneren baten,
ufean, jaio nintzan ni.

Mamua lango buru bategaz,
abotsez, erdiragaři;
buru ganean belaři ordez,
kulunkaz, ego alpeř bi;
lau-oindunen artean, txeřen
ibildaunaren irudi.

Zarpail, ta edonun eřikatua,
gogoa ei dot zaař-makuřa;
Gosez il eta irain nagie,
begiste lepoa iořa:
Ni, mutu Ta ořaitino baukat
gorderik neure zadořa.

Zoroak...! Nik be izan neban neure
ordua, bikaña egitan,
ta eztia! Oiuak zifist egisten
goraka, belařietan,
ta palma-abařak zapalgaři
zituzan neure oñetan.

G. K. Chesterton

—Esan—itaundu eban Koletetxo'k—, egia al da zuek astoak Gabon gauek[o] amabietan belauniko jařten oi zareena kortan?

Astoak, neskatilatxoagana burua [bi]uřtuta,

—Ezin erantzun daiketsut—esan eutsan—, eta ez neunskitzu zuzen adie[ra]zoko zergaitik ezin dodan Lagun ba[t]zuk uste dabe, guk egiten dogun bi[r]ziaz eta Jaungoikoari guk otsein egi[]teko ereaz zerbait ikusteko gai dirala eurak; baña guk geuk eguno ez daroagu ořetzaz berbarik egin; eta, beraz, ene Koletetxo enea, azketsi egidazu e[z] erantzutea. Ořaitino, Kistař ekandua da Gabon ařatsean kortako abereeri ageř-aldi bat egitea. Asis'ko Pantzezka Doatsuaren aldietan, Italia'n, idiari eta astooari berarizko apari edeř bat emoten izaten eutsen jaubeak Gabon gauez. Eta beste ipuñik ez dot nik esatekorik —ganeratu eban Astoak—. Zuk zeuk ba-dozu, ala?—itaundu eutsan Zaldiari.

Zaldiak buruari eragin eutsan.

—Ez—erantzun eban—. Makinatxo bat dira Deunak euren zamaritzat gu ařtu izan gaituezanak, eta ipuñak esaten astekotan, zelan berezi bere ez neu[]ke jakingo.

—Tira, bada. Eta zuk?—itaundu eban bařiro Astoak, baña Mandoari.

—Nik bere ez—esan eban Mandoak—, beste edozein eretitan tematia eristeko lango berbakera bategaz, baña, orduan bere burua ondo ezagututen dauan abere gaiso baten berbaikerea zala asagotik edonok igaři al izateko legez—. Ain barik nago, eta egin-eginean bere, usta dodanez, nire ipuña bere irudiagaz eta guzti, Kolete'k eta Gerarta'k eskuetan daukelako.

Abereak alan eskaturik, eskurik esku erabili eben a irudia, eta guztiak entzun egien Deun Andoni eta Mandoaren ipuña, onetara irakuři eban gure Koletetxo'k:

(Jařaitzeko)

Irakurri EUZKADI